

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2018 / SEURANTA 13.2.2019

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Lukioskoulu

Sopimuksen tarkoitus:

Tällä operatiivisella sopimuksella toimialajohtaja ja palvelualuejohtaja sopivat kasvat- ja opetuslautakunnan ja kaupunginhallituksen välisen strategisen sopimuksen asettamien tavoitteiden mukaisesta palvelutoiminnan laajuudesta ja resursseista sekä toimista palvelutuo-tannon kehittämiseksi. Turun iltalukio tarjoaa aikuislukioskoulutusta ja 31.7.2018 asti myös aikuisten perusopetusta. Lisäksi iltalukio tarjoaa vankilaopetusta Saramäen vankilalle.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Lukioskoulutuksen tehtävänä on tuottaa korkeatasoista koulutusta, mikä antaa kaikille opiskelijoille tasa-arvoisen mahdollisuuden jatko-opintoihin. Lukiossa otetaan säädösten mukaisesti huomioon opiskelijan opiskeluun liittyvät yksilölliset tarpeet. Opetuksessa käytetään uusimpia pedagogisia menetelmiä ja lukioskoulu on laadullisesti valtakunnallista huippua. Turun Työväenopisto siirtyy vuoden 2018 osaksi lukioskoulutuksen palvelualueetta. Turun suomenkielisessä työväenopistossa toteutetaan vapaan sivistystyön koulutusta, jonka tavoitteena on tukea opiskelijoiden aktiivista kansalaisuutta, itsensä kehittämistä ja yhteisöllisyyttä. Työväenopiston rahoitusmuodot ovat: valtionosuus, valtionavustus ja opiskelijoiden omarahoitusosuudet.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä		179	155	174	186	191			
Iltalukiossa						44			

Lisätään tähän taulukko: *Palvelualueetta koskevat tunnusluvut, jotka kuvaavat palvelujen tarvetta (muutosta) 2018 ja mahdollisesti eteenpäin (väestön muutokset yms., esimerkkieto on strategisesta sopimuksesta)*

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Uusia oppimismenetelmiä kehitetään ja kokeillaan ja mm. tiimioppimisen kokeiluja jatketaan. Lukiokoulutus on valtakunnallisesti kehittämässä lukiokoulutusta ja erityisesti yhteistyössä Espoon, Jyväskylän, Oulun ja Tampereen kaupunkien kanssa. Erityinen painopiste on opettajakunnan digitaalisten taitojen kehittäminen.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOTEUTUMA 30.6.2108	TOTEUTUMA 31.12.2018
Tulot	626		1.228	790	1.420
Menot	22.478		24.917	12.619	25.191
Netto	-21.852		-23.689	-11.830	-23.771
Muutos-%			9,7 *)		

*) sisältää suomenkielisen työväenopiston siirtymisen aikuiskoulutukselta

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOTEUTUMA 30.6.2108	TOTEUTUMA 31.12.2018
Htv	226		251	251,9	
Palkat ja palkkiot	12.083.635		12.960.349	6.777.922	13.377.858
Sijaistus %	48,9		53	53,5	
Sairauspoissaolo%	2,0		1,5	1,1	

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö

	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOTEUTUMA 31.12.2018
Tilat yhteensä (m ²)	24.766		28.421	
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	24.766		28.421	
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)				
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	4 135 905		5.162.308	
Lisätietoja: Neliömäärän lisäys sisältää Työväenopiston siirron lukiokoulutukselle.				

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strateginen linjaus	Palvelualueen tavoite	TA 2018 mittari	TOTEUTUMA 30.6.2108	TOTEUTUMA 31.12.2108	Mittarin seuranta- väli	Vastuu- yksikkö
Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla	2.2.1.	Rehtoreille laaditaan osaamisen kehittämisohjelma	Ohjelma on laadittu	Rehtorit osallistuneet koulutukseen suunnitelman mukaisesti	Suunnitelma on toteutunut syksyn kuluessa ja sitä jatketaan v. 2019	Kerran vuodessa. joulukuu	Palvelualueen jory
Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	2.2.2.	Lukio tarjoaa erilaisia opiskelumuotoja ja opetuksessa käytetään erilaisia opetusmenetelmiä.	Digitaalisten kurssien määrä	Lähes kaikilla kursseilla käytetään digitaalisia menetelmiä. Lukumääräpohjaista mittaria muutettava jatkossa.	Suurin osa lukiokoulutuksen eri oppiaineiden kursseista on digitaalisessa muodossa tai sitä ollaan siirtämässä	kerran vuodessa ½ vuotta	Palvelualueen jory

		Tsuto AAVA-hanke; digitaalinen pedagogiikka	digitalisoitu kurssitarjonta				Rehtori
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi	2.2.7 3.1.4	Työväenopisto - nuorten tavoittaminen opiskelijoiksi - työttömien tavoittaminen opiskelijoiksi	alle 30-v. opiskelijoita 1200 työtön koulutuksen alussa 1200	500	1200	½ vuotta	Rehtori
				600	1300	½ vuotta	Rehtori
Yksinäisyyden vähentäminen (sisältää mm. maahanmuuttajuuden ja aktiivisen kansalaisuuden)	2.1.3 2.2.1 3.2.3	Työväenopisto - maahanmuuttajien kotoutumista tukevat koulutukset - eläkeläisten aktiivisuutta tukevat koulutukset - erityistä tukea tarvitsevien koulutukset - opiskelijoiden osallisuuden lisääminen	vieraskielisten määrä 1050 eläkeläisten määrä 2600 tukea kohdistettu 850 tuntia ja opiskelijamäärä 220	-vieraskielisten määrä 474 -1642 eläkeläisiä 5000 149 Aktiivista tiedustelua tarpeista	- 879 - 3720 10 000 320	½ vuotta	Rehtori
Lisätietoja:							

4.2 Projektit

Korvataan alla oleva tavoitetaulukko seurantataulukolla Thinking Portfoliosta ajettavalla seurantaraportilla. Ohjeet täältä:

<https://dotku.turku.fi/vuosijohtaminen/ohjeet/prosessikohtaisetohjeet/Toiminnan%20seuranta/Ohje%20seurantaraportin%20ajamiseen%20Thinking%20Portfoliosta.pptx>

Strateginen hanke	Projekti	Vaihe	Hyötytavoitteet	Projektin tavoite ja tuotokset	Alku (P3)	Loppu P6	Strategiakytös
	24/7 Monitoimiareena	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Valtakunnallisen tenttiakvaariomallin hyödyt: - opettajien työaikaa säästyy - lukioiden lisääntynyt koetilaisuuksien valvontamäärä pienentyisi - opiskelijoiden eteneminen opinnoissa tehostuu - hankkeessa voidaan pilotoida myös tulevaisuuden sähköisen ylioppilaskirjoituksen toteuttamismalleja - palvelee mm. urheilun erityisen tehtävän saaneita oppilaitoksia lisäten opiskelun joustavuutta	Valtakunnallisen tenttiakvaariomallin ja sen sisällön kehittäminen lukioasteelle	2.8.2017	30.6.2019	2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta
	Tutoriaalinen oppimisympäristö lyhyen matematiikan opiskeluun	P4 Projektin	Tavoitteena on sekä parantaa oppimistuloksia ensimmäisellä kurssilla, että tehdä matematiikan opiskelusta mielekkäämpää ja motivoivampaa ja samalla tehdä matematiikasta oppiaineena kiinnostavampi ja näkyvämpi. Näin voidaan nostaa myös niiden opiskelijoiden määrää, jotka valitsevat laajan matematiikan ensimmäisen kurssin jälkeen.	Projektin tavoitteet: - rakentaa Turun yliopiston ja Oppimisanalytiikan keskuksen automaattiseen järjestelmään materiaali matematiikan opiskelun tukemiseen ja mahdollisten pudokkaiden aikaiseen havaitsemiseen - poimia materiaalin avulla putoamisvaarassa olevat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa - tehdään tukimateriaali putoamisvaarassa oleville opiskelijoille - ohjata potentiaalisia opiskelijoita pitkän matematiikan valintaan - hyödynnetään Turun yliopiston Informaatioteknologian laitoksella kehitettyä ja uudessa Oppimisanalytiikan keskuksessa käytettävää ViLLE-oppimisjärjestelmää, ja sen pohjalte muodostettua sähköistä matematiikan opintopolkua	2.8.2017	30.6.2019	2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta
	Ytimessä ydintaidot	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Hankkeessa syntyy kokeiltuja ja dokumentoituja toimintasuosituksia opiskelijoiden ydintaitojen suunnitelmalliseen kehittämiseen ja	Hankkeen tuloksena Turun lukio-opetuksessa opiskelevien nuorten elämässään tarvitsemat ydintaidot karttuvat ja kehitty-		30.6.2018	2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä

			<p>arviointiin. Tätä kautta syväoppimista mahdollistavien ydintaitojen kehittyminen lisääntyy lukio-opetuksessa. Opettajat huomioivat tietoisesti mainittujen taitojen merkityksen kaikessa opetuksessaan. Työskentely on aikaisempaa opiskelijälähtoisempää ja koko koulun toimintakulttuuri yhteisöllisempää, niin opiskelijoiden kuin opettajienkin välillä.</p> <p>Kerttulin lukion ja Turun Lyseon lukion Case-toteutusten jälkeen käytössä on kaksi kokeilua ja dokumentoitua mallia tiettyjen syväoppimisen ydintaitojen kehittämisestä pitkäkestoisella, innovatiivisella toiminnalla. Onnistuneet caset osoittavat, että opiskelijoiden taidot ovat mitattavasti kehittyneet kokeilujakson aikana. Toteuttaviin lukioihin jää hankkeessa kehitetty oppimistila sekä sitä hyödyntävä toimintamalli.</p>	<p>vät lukion oppimäärän tiedollisten ja muiden taidollisten tavoitteiden rinnalla. Opiskelijat ovat valmiita kohtaamaan jatko-opinnot ja työelämän vaatimukset. Opettajien ammatillinen osaaminen on lisääntynyt ja mm. digitaaliset välineet ovat luonteva osa lukio-opetusta ja niiden potentiaali on valjastettu tehokkaasti oppimisen hyväksi.</p>			<p>jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta</p>
--	--	--	---	---	--	--	--

Sito/ Nuori- sotakuu	LukioTEKO - Lukion työelä- mäyhteistyön kehittäminen	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	<p>Hankkeen tavoitteet ja saavutettavat hyödyt ovat seuraavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kehittää ja ottaa käyttöön uusia ja innovatiivisia lukion ja työelämän yhteistyömalleja - kehittää ja ottaa käyttöön uusia ja innovatiivisia lukion ja muiden kouluasteiden välisiä yhteistyömalleja ja toimintakäytäntöjä - rakentaa ja ottaa käyttöön eri toimijoiden yhteistyönä uusi ja innovatiivinen lukiot, yritykset, korkeakoulut ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen yhteen tuova Platform-malli, joka tarjoaa opiskelijoille ennen näkemättömiä mahdollisuuksia suorittaa jo lukioaikana yliopisto- ja ammattikorkeakouluopintoja ja yhdistää näihin joustavasti yritysten ja ammatillisen koulutuksen tarjoamat erilaiset mahdollisuudet - luoda koko länsirannikon kattava Lukion työelämäkehittäjä verkosto, jonka toimintamalli on levitettävissä myös muualle Suomeen ja EU:n alueelle 	<p>Hankkeen tavoitteena on edistää lukioiden työelämäyhteistyötä ja edistää lukio-opintonsa päättäneiden siirtymistä työelämään ja jatko-opintoihin. Hankkeessa luotujen käytäntöjen, toimintamallien, verkostojen sekä opetus- ja ohjaushenkilökunnan ja opiskelijoiden paremman työelämäntuntemuksen avulla opiskelijat saavuttavat parempia oppimistuloksia ja valmistuvat nopeammin opintojen tavoitteen ollessa aiempaa selkeämpi. Samalla lukion jälkeinen siirtyminen jatko-opintoihin ja työelämään sekä yrittäjyyteen tapahtuu nykyistä sujuvammin ja nopeammin. Tätä tukee myös hankkeessa kehitettävä Platform-malli, joka tarjoaa opiskelijoille ennen näkemättömiä mahdollisuuksia suorittaa jo lukioaikana yliopisto- ja ammattikorkeakouluopintoja ja yhdistää näihin joustavasti yritysten ja ammatillisen koulutuksen tarjoamat erilaiset mahdollisuudet.</p>	1.2.2016	31.7.2018	<p>2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla</p>
Sito/Nuori- sotakuu	OMPPU – Ohjausta maahanmuuttajan perusopetukselle	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	<p>Hankkeella saadaan aikaan seuraavat tulokset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteinen aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamisen jatunnustamisen toimintamalli aikuisten perusopetuksessa - aikuisten perusopetuksen opetus- ja ohjauskäytännöt vastaavat entistä paremmin vieras-kielisten opiskelijoiden tarpeita - oppivelvollisuusiän ylittäneet maahanmuuttajat ohjautuvat nopeammin ja sujuvammin osastaan vastaaville oikeille koulutuspoluille ja 	<p>Hanke toteutetaan Turun, Tampereen, Helsingin, Espoon ja Oulun kaupunkien yhteistyönä. Hanketta hallinnoi Tampereen kaupunki Turun toimiessa hankkeessa osatoteuttajana. Rahoitusta haetaan OKM:n hallinnonalan valtakunnallisesta ESR-toimenpidekokonaisuudesta "Kotona Suomessa". Turun kaupungin sivistystoimialalta hankkeessa mukana ovat lukiokoulutuksen, ammatillisen kou-</p>		31.7.2019	<p>2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla</p>

			jatko-opintoihin - opetus- ja ohjaushenkilöstön osaaminen vastaa entistä paremmin vieraskielisten opiskelijoiden opetuksen ja ohjauksen tarpeisiin - aikuisten perusopetuksen valtakunnallinen yhteistyö lisääntyy ja verkosto tiivistyy	lutuksen ja aikuiskoulutuksen palvelualueet. Hankkeen tavoitteena on osallistua nuorten aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen joustavien toimintamallien ja opetusmenetelmien kehittämiseen yksilöllisten opintopolkujen toteuttamiseksi yhdessä muiden toteuttajaorganisaatioiden kanssa. Konkreettisenä tavoitteena on kehittää sekä Suomessa että ennen Suomeen tuloa hankitun yleissivistävän osaamisen kartoittamisen sekä tunnistamisen ja tunnustamisen menetelmiä ja joustavan opintopolun rakentamista oikeaan perusopetuksen vaiheeseen sekä seuraavaan koulutuspaikkaan.			
--	--	--	--	--	--	--	--

Digi-taalisten palvelujen kehittäminen (Dipake)	Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Tavoitteena on vahvistaa oppimiseen sekä erilaisiin älykkäisiin fyysisiin ja virtuaalisiin oppimisympäristöihin liittyviä palveluja, tuotteita ja teknologioita kehittävien ja tarjoavien yritysten (startup- ja pk-yritykset sekä veturiyritykset) liiketoimintamahdollisuuksia.	Lukiokoulutuksessa tavoitteena on Turun Aurajokirannan ja Ruissalon hyödyntäminen oppimisympäristönä, jossa lisätyn todellisuuden keinoin opitaan maantietoa, historiaa ja biologiaa. Mallien kehittämiseen tulee mukaan oppimispelejä ja digitaalisia oppimisratkaisuja kehittäviä yrityksiä. Tulokset tulevat olemaan matkailualan yrityksiä kiinnostavia. Turun sivistystoimen kaikki palvelualueet ottavat projektiin osaa	1.9.2017	30.4.2020	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä 2.2.2. Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen
---	---	---------------------------------------	---	---	----------	-----------	--

Yhteensä €: 781 575 €

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Palvelualueen tavoite TA 2018	TOTEUTUNUT 31.12.2018
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia.	1,5 %	
Aktiivinen osaamisen ennakointi	80 %	
Turku on vetovoimainen työnantaja	HTV-tavoite 251	
Lisätietoja:		

5.2 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2014	TOT 2016	TA 2018	TOTEUTUNUT 31.12.2018
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	83,2	91,4	91,4	90,5
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,53	3,64	3,64	3,49
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	68,1	60,7 ja 55,5	80 %	35,6
Työpaikan ilmapiiri	4,11	4,12	4,12	4,0
Lisätietoja:				

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOTEUTUMA 30.6.2108	ENNUSTE 31.12.2108	TOT 31.12.20 18	Seu- ranta- väli
Opiskelijavirtauma								
Päivälukiot	K/T	3280	3280	3280	3166	3120	3095	6 kk
Ilतालukion tutkintoon johtava koulutus		784		350	470	550	427	
Tsuto		14 900	14 714	15 000	7000	15 000	14 178	
Opetustunnit/Tsuto	V	18 555	21 025	18 850	10 997	18 500	22 797	3 kk
Päivälukiot kokonaiskustannus €/opiskelija	V	6142		6145	3089	6145	5977	12 kk
Päivälukiot opetukseen €/opiskelija	V	4041		4040	2054	4040	4100	12 kk
Ilतालukio kokonaiskustannus €/opiskelija	V	3810		3810	2040	3810	3945	12 kk
Ilतालukio opetukseen €/opiskelija	V	2742		2745	1599	2745	3074	12 kk

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyyimi; L/V=Laatu/vaikuttavuus; S/P=Saataavuus/peittävyys; T/T=Tuottavuus/taloudellisuus